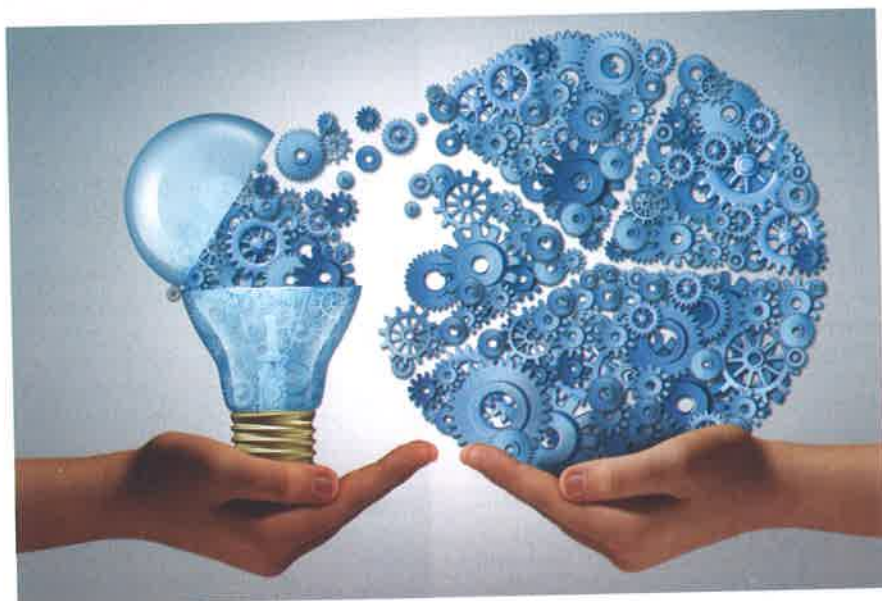

INDUSTRIA INOVATIVE, SHANSET PËR FINANCIME

DEFICITI I INOVACIONIT ÇON NË KUFIZIME SERIOZE, NË DREJTIM TË KONKURENCËS DHE GATISHMËRISË SË KOMPANIVE VENDASE, TEKNOLOGJIVE MË TË FUNDIT NË DISPOZICION PËR TË PËRTËRIRË PRODUKTET. PROJEKTET PËR KRUJIMIN E EKOSISTEMEVE INOVATIVE

i Industrisë 4.0 përfshin nevojën për të përcaktuar një kornizë të re (teknologjike, ekonomike, financiare, ligjore dhe kulturore), për të nxitur dhe për të udhëhequr tranzicionin industrial në një model të ri të ndërmarrjeve. Konkurrueshmëria nuk mund të përjashtojë transformimin dixhital përmes teknologjive të reja, si Cloud Computing, Big Data, Inteligjenca Artificiale, Realiteti Virtual dhe i Shtuar, Printimi 3D, Robotika, Interneti.

ZHVILLIMI I POLITIKAVE TË PËRBASHKËTA

Sfida më e rëndësishme për vendet është zhvillimi i politikave të përbashkëta, të afta për të mbrojtur dhe për të përmirësuar aftësinë konkurruese dhe investuese. Sfidat e përbashkëta të trajtuara nga projekti janë të lidhura me përmirësimin e konkurrencës ndërkombëtare, duke zhvilluar skema sistemesh bashkëpunimi mes institucioneve, bizneseve, universiteteve, qendrave kërkimore dhe aktorëve territorialë.

Ka pabarazi shqetësuese mes rajoneve, gjithashtu brenda të njëjtit vend (për shembull, Italia). Ky problem kërkon një qasje të politikës së bazuar në vend.

Politikat kombëtare shpesh nuk janë në gjendje të përballen me dallimet e brendshme. Në vend të kësaj, disa zona të BE-së, jo të kufizuara formalisht, si rajonet e Europës Jugore, janë të lidhura me çështje të përbashkëta dhe shprehin nevoja të ngjashme. Duke trajtuar problemet që prekin rajonet e përfshira në projekt, do të jetë e mundur që të japin më shumë forcë ndaj shqetësimeve të tyre të

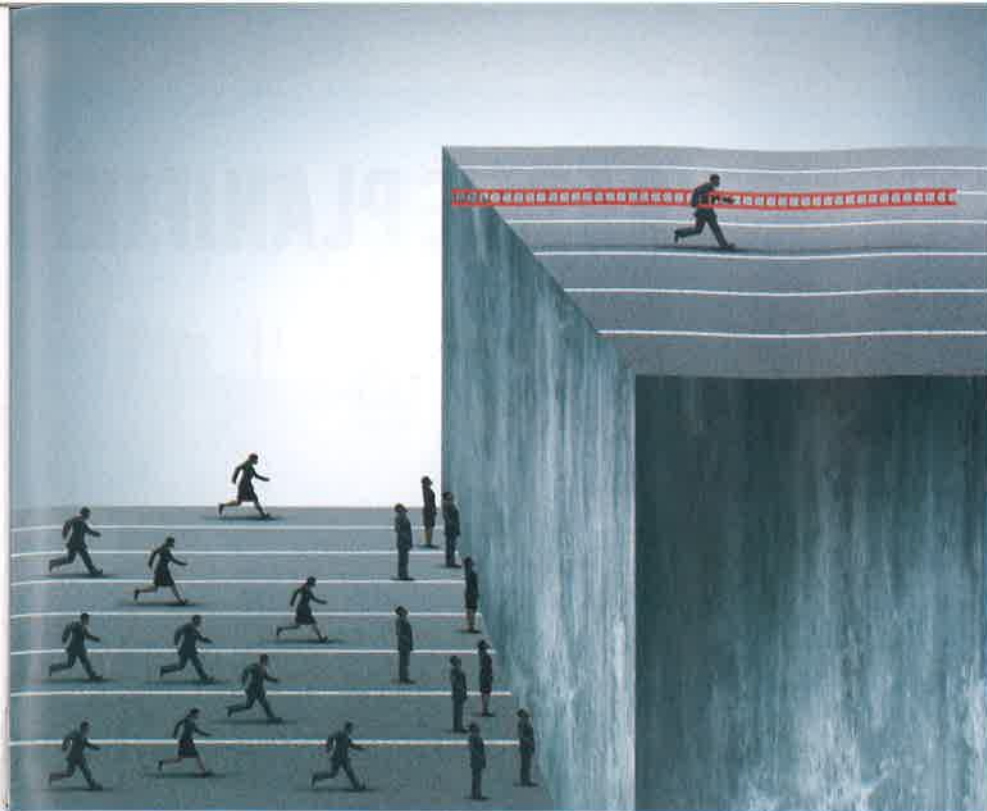
Në vitet e fundit, vendet e kanë kuptuar rëndësinë për sipërmarrjen inovative, duke promovuar nisjen e kompanive bazuar në aktivitetet kërkimore të rinjve. Megjithatë, në territoret e përfshira në Programin INTERREG IPA CBC (Itali, Shqipëri dhe Malin e Zi), mungesa e financimit dhe mundësive të rrejetëzimit, i pengojnë këto ndërmarrje të rriten. Për më tepër, qendrat kërkimore shpesh nuk dinë si t'i kthejnë idetë e suksesshme në produkte dhe shërbime konkrete.

Rajonet e përfshira po përpiqen të krijojnë axhendat e tyre të kërkimit dhe inovacionit, duke synuar kapërcimin e hendekut të performancës me rajonet e tjera, duke vlerësuar përparësitë e tyre dhe duke marrë parasysh pozicionimin e tyre strategjik territorial, në lidhje me kuadrin ekonomik global. Deficiti i inovacionit çon në kufizime serioze, në drejtim

të konkurrencës dhe gatishmërisë së kompanive vendase, teknologjive më të fundit në dispozicion për të përtërirë produktet.

Shumica në Malin e Zi është në një fazë të hershme. Ekosisteme fillestare në Shqipëri po zhvillohen me shpejtësi. (Ligji nr. 7764-94, 'Për investimet e huaja'). Italia nisi industrinë 4.0 me qëllim përfshirjen e NVM-ve në të gjithë vendin dhe intensifikimin e marrëdhënieve të tyre me universitetet dhe hulumtimet. Globalisht, të gjitha kompanitë duhet të marrin "Revolucionin e Katërt Industrial" dhe sfidat e tij ekonomike, industriale dhe sociale. Përgjigja ndaj Revolucionit të 4-t Industrial duhet të jetë e integruar dhe gjithëpërfshirëse, duke përfshirë të gjitha palët e interesit në politikën globale, nga sektori publiko-privat në akademinë dhe shoqërinë civile.

Në disa vende të BE-së, koncepti

përbashkëta dhe të krijojnë mundësi konkrete për konvergencë.

BASHKËPUNIMI RAJONAL

Për më tepër, ky lloj bashkëpunimi do t'i bëjë partnerët të vetëdijshëm për nevojat dhe vullnetin rajonal që të ndërtojnë rrjetet e bashkëpunimit formal dhe joformal. Bashkëpunimi ndërkombëtar do të shfrytëzojë potencialet e rajoneve të Mesdheut, me qëllim forcimin e kohezionit dhe krijimin e një rrjeti të zgjuar për ndarjen e inovacionit dhe transferimit të teknologjisë midis vendeve, për të rritur atraktivitetin e rajonit dhe për të lehtësuar promovimin më të mirë të aktiviteteve inovative dhe transferimin e rezultatet e projektit në politikat dhe praktikatat më të mira. Bashkëpunimi në rrjetin transnacional mund të ofrojë tregje me ide të reja dhe të nxisë zhvillimin e produkteve të reja. Krijimi i një grupi midis rajoneve me sfida të ngjashme në përputhje me to do të lehtësonte rritjen e të gjitha ndërmarrjeve, përmes transferimit të njohurive dhe një bashkëpunimi transnacional dhe do të arrijnë ekonomitë e shkallës dhe kualifikimin dhe specializimin më të madh në shërbimet e ofruara.

PROJEKTET NË NDIHMË

Për t'u përballur me sfidat e përbashkëta territoriale, INERRAnT merr frymëzim nga koncepti i "Globaliza-

tion", duke krijuar risi për tregun global, por të përshtatur kulturave dhe nevojave lokale (Menon, 2014), duke propozuar një model të bazuar në qasjen e zgjeruar të ekosistemit sipërmarrës, në të cilin prania e institucioneve që përfaqësojnë të dyja kompanitë dhe hulumtimet mundësojnë ndarjen e njohurive, bazë për inovacionin dhe konkurrencën. Këto shkëmbime reciproke kërkojnë një strukturë institucionale, mjaft fleksibile për të nxitur ndërveprimet midis disa aktorëve që vijnë nga qeveria akademike, sociale, kulturore dhe fusha e biznesit, sipas "modelit të helixit të pesëfishtë" (Carayannis, 2012). Projekti INERRAnT synon të krijojë një ekosistem inovativ, të ndërlidhur me aktorët kërkimorë dhe sipërmarrës në logjikën publike-private, të aftë për të nxitur dialogun midis territoreve të ndryshme, të përmirësojë veprimet kërkimore bashkëpunuese, të mbështesë mobilitetin e talenteve dhe për të forcuar kapacitetin e tërheqjes së kapitaleve private.

Për ta realizuar këtë, projekti do të zbatojë hapat e mëposhtëm operativë kryesorë:

- Mbështetja e krijimit të një rrjeti ndër-rajonale midis aktorëve kryesorë: qendrave kërkimore dhe teknologjike, kompanive dhe administratave publike;
- Përcaktimi i një modeli për qendrën e teknologjisë, i eksportueshëm në Shqipëri dhe Mal të Zi dhe i bazuar në përvojën italiane prej 20 vjetësh;
- Lehtësimi i shkëmbimit të njo-

hurive dhe lëvizshmërisë së talenteve.

Rezultatet kryesore të projektit do të jenë:

- Ekosistemi ndër-rajonale, bizneset e rrjeteve, qendrat kërkimore, rrethet teknologjike dhe administratat publike, grupi ndërkombëtar për promovimin e Spin-off, Start-ups dhe organizatat inovative që funksionojnë, në afat të mesëm dhe të gjatë, si një qendër ndërkombëtare e aftë për të katalizuar përvojat, njohuri dhe ekspertizë;
 - Qendra Teknologjike Shqiptare, e vendosur në Tiranë;
 - Liveshows ndërkombëtare në të gjithë territoret e partnerëve të projektit, për të promovuar grupin e projektit, për të tërhequr fonde private të investimeve dhe për të kërkuar talentet e reja kreative dhe SME-të potenciale inovative;
 - Fondi i trajnimit të vazhdueshëm. Zhvillimi i ekosistemit sipërmarrës do të ndjekë një metodologji duke përfshirë:
 - Modeli i Biznesit si një mjet për të shprehur dhe për të sqaruar logjikën e ekosistemit për fitimin e parave (Osterwalder, 2012) dhe garantimin e qëndrueshmërisë ekonomike.
 - Vlera e Rrjetit, si rrjeti i marrëdhënieve që gjeneron vlera ekonomike përmes shkëmbimeve komplekse dinamike, midis dy ose më shumë individëve, grupeve ose organizatave. (Verna Allee, 2011).
 - Analiza e proceseve të biznesit, si një mënyrë për të gjeneruar vetëdijësim në aktorët e ekosistemit, lidhur me proceset e saj operacionale dhe treguesit kryesorë të performancës.
- Brenda INERRAnT, Hub Digital Innovation, mund të funksionojë si një ndërmjetës i teknologjisë dhe njohurive, duke sugjeruar më shumë opsione / oferta të afta për të përmbytur nevojat e ndërmarrjeve. Qëllimi kryesor i IDIH do të ndihmojë kompanitë që të rishikojnë modelin e biznesit në një çelës dixhital, të ridizajnojnë sistemin e prodhimit dhe të ri-inxhinierojnë proceset e biznesit. IDIH do të nxisë aksesin e aftësive për t'i ndihmuar ata në vlerësimin dhe planifikimin e transformimit dixhital; do të promovojë përhapjen e praktikave më të mira në rrjetin e inovacionit; do të ofrojë mbështetje të vlefshme për qasjen në programet themeluese. ■